

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar av betänkandet Nästa steg? - Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:60)

Inledning och generella synpunkter

Kammarkollegiet anser att de förslag som lämnas i utredningen kan bidra till att stärka de nationella minoriteternas grundläggande rättigheter.

Sammanfattning

Kammarkollegiet ser särskilt positivt på att utredningen för fram förslag som kan åtgärda brister på kunskap om och förståelse för de sammanhang som det civila samhället verkar i. Det gäller särskilt frågan om barns och ungas möjlighet till inflytande samt vikten av att stärka majoritetssamhällets bristande kunskaper om nationella minoriteter.

Kammarkollegiet, i egenskap av kanslifunktion till Arvsfondsdelegationen, har lång erfarenhet av att ge stöd till projekt som genomförs av organisationer bildade på etnisk grund, däribland nationella minoriteter. Uppföljning och utvärdering av de projekt som beviljats medel ur Arvsfonden visar att många av dessa organisationer saknade organisationskapital men att de över tid och i samarbete med andra mer etablerade organisationer och offentliga aktörer erövrade denna kunskap. Förutsättningen för att detta ska kunna bli möjligt kräver enligt de studier som gjorts stor flexibilitet och målgruppens delaktighet.

Kammarkollegiet vill vidare uppmärksamma vikten av att ansvariga myndigheter följer Sveriges internationella åtaganden inom området, som till exempel omhändertas i språklagen och minoritetsspråklagen. Om en patientsäker vård ska kunna garanteras är det enligt

Kammarkollegiet av största vikt att vårdgivaren erbjuder tolk när minoritetsspråkig personal inte finns att tillgå.

Synpunkter och kommentarer

3.7 Behov av mer kunskap om eventuella skillnader mellan könen

Till utredningens bedömning att det saknas kunskap kring skillnader i levnadsvillkor mellan kvinnor och män som tillhör de nationella minoriteterna vill Kammarkollegiet också poängtera vikten av att också lyfta fram HBTQ-personers situation.

9.1.2 Bristen på kunskap riskerar att leda till felbehandling och otrygghet

Utredningen föreslår att de nationella minoriteternas särskilda rättigheter och det allmännas särskilda ansvar att bl.a. skydda och främja de nationella minoritetsspråken bör lyftas fram i både patientlagen och hälso- och sjukvårdslagen genom hänvisning till språklagen (2009:600) och lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. För att kunna leva upp till Sveriges internationella åtaganden, språklagen, minoritetsspråklagen och för att kunna garantera patientsäker vård är det av största vikt att vårdgivaren erbjuder tolk när minoritetsspråkig personal inte finns att tillgå.

Tolkanvändning inom vården berörs i 8 kap. 7 § 3 p hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), men bestämmelserna avser endast tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade. Någon skrivning om när tolk i minoritetsspråk eller i talade språk i övrigt bör anlitas finns inte i denna lag. Patientlagen har inga bestämmelser om tolkanvändning.

Enligt Kammarkollegiets mening bör tolktjänst för personer som talar minoritetsspråk lyftas fram genom lag och bör därför inkluderas som särskild punkt i 8 kap. 7 § hälso- och sjukvårdslagen.

11.3.4. Det civila samhället har tagit stort ansvar för kunskapsspridning

Även upp följning och utvärdering av projekt finansierade av Allmänna Arvsfonden som riktar sig till nationella minoriteter och organisationer bildade på etnisk grund visar att det civila samhället bidrar med viktiga kunskaper om minoriteter. Enligt de studier som forskare gjort bidrar också de medel som Allmänna Arvsfonden fördelar till att ett organisationskapital växer fram exempelvis när det gäller romska organisationer. Studierna visar också att mångåriga mindre organisationer utan föreningsvana utför viktiga insatser för sina målgrupper. För att detta ska vara möjligt krävs flexibilitet och stöd från andra mer etablerade föreningar och offentliga aktörer.

Kammarkollegiet vill likt utredningen betona att det utöka de stödet till riksorganisationer också omfattar mindre organisationer runt om i landet. Att nå mindre lokala organisationer som exempelvis kultur- och idrottsföreningar är av stor betydelse i synnerhet om man vill nå barn och unga. Därför anser Kammarkollegiet att även dessa organisationers ekonomiska förutsättningar bör beaktas.

Som framgår av utredningen skiljer sig villkoren för de nationella minoriteterna beroende på en rad olika faktorer. Utöver etnicitet, kön, ålder, religion och plats som tas upp i utredningen bör enligt Kammarkollegiets mening också funktionsvariation, socioekonomisk bakgrund och sexualitet beaktas vid genomförandet av åtgärder för att integrera de minoriteternas politiska frågorna sektorsövergripande.

Detta remissvar har beslutats av avdelningschef Ulf Rehnberg.
Föredragande har varit Ivett G Larsson och Annica Thomas.

Ulf Rehnberg

C

Annica Thomas

I/CvuA

Ivett G Larsson

